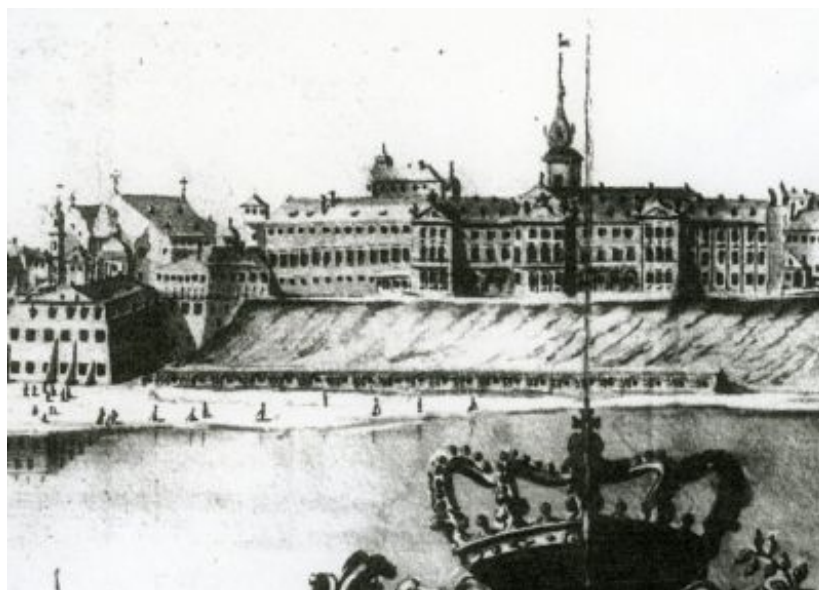

Sklepy tzw. Dawne

Równoległe z saską przebudową wschodniego skrzydła Zamku, na początku lat 40. XVIII w., powstały pod skarpą, na samym brzegu Wisły, tzw. Sklepy, określane przez późniejsze źródła jako Dawne. Był to długi, liczący 208 m parterowy budynek magazynowy, należący do zaplecza gospodarczego Zamku. Funkcjonalnie związany był z przystanią przyjmującą towary (budowlane, spożywcze, opał) spławiane Wisłą na potrzeby rezydencji i dworu królewskiego. Jego zachodnia ściana została oparta na dolnych partiach rozebranego właśnie muru wazowskiego. Ścianę wschodnią (bliższą Wisły) ze względu na niestabilność gruntu posadowiono na fundamentach wymurowanych w łuki. Budynek przykryto płaskim tarasem (nasypem) ziemnym; jego konstrukcja miała także wspierać skarpę. Cel ten osiągnięto, formując wnętrza na kształt sklepionych konch, których ściany zachodnie, narażone na nacisk ziemi, miały łukowaty, apsydalny rzut i przekrój. Budynek składał się z 28 takich pomieszczeń-piwnic (każda o powierzchni ok. 25 m²), połączonych przejściami i zgrupowanych w dziewięć zespołów. Środkowe z trzech wewnątrz każdego zespołu miało od strony rzeki okute blachą drzwi wejściowe i niewielkie okratowane okienko nad nimi, pozostałe dwa były ślepe – bez drzwi i okien. Ścianę fasady wschodniej zdobił rytm 32 ślepych arkad, pomalowanych na różowo w wątek ceglany. W latach 1765-1767 w Sklepiach Dawnych nadbudowano jedno piętro i przerobiono je na budynek mieszkalny zwany Oficyną Tarasową lub Wielką. Nie jest znane żadne przedstawienie graficzne obiektu. Jego projekt wraz z planowanymi zmianami architektury skrzydła wschodniego Zamku został przedstawiony na widoku Warszawy F. C. Schmidta z 1737 r. Pozostałości obiektu są przedmiotem badań archeologicznych, architektonicznych i historycznych od 1994 r.

Oprac. Marek Wrede

rys.1. Sklepy Dawne pod skarpą zamkową (projekt) – fragment widoku Warszawy z 1737 r., rysunek F. C. Schmidta; wł. Archiwum Saskie w Dreźnie